

Jöns Olofssons köp av Stora Klingsbo:

Källa Renoverad Dombok (Dalarnas domböcker serie III, Kopparbergs och Näsgråds län, Sätters och Tuna socknar, 1646-1686. Originalprotokollet från 1674 saknas i domboksserien, men finns avskrivet i den renoverade serien.)

Texten avskriven som referat (regest) och normaliserad till modern svenska av Leif Olofsson, Stora Klingsbo, december 2014.

1674 15/6 Stora Skedvi sockens ting

Bruksinspektoren vid Gessberg i Norrbärke socken välaktad Herr Jöns Olofsson lät protokollera följande:

1. ett köpekontrakt mellan sig och biskopen i Åbo Johannes Gezelius å Klingsbo hemman, daterat Stockholm den 18 nov 1672, där biskopen upplåter Klingsbo för 4500 Daler kmt, däremot bruksinspektoren förpliktar sig samma hemman (där under ock gruvedelen är införstådd) till hus, jord, skog etc. försvarligen förestå. Och när hemmanet blir sålt skall bruksinspektoren vara närmast därtill emot varje pris en annan vill giva. Emellertid brukar han hemmanet till dess han /biskopen/ får sina penningar igen. Och därpå ingendera skulle vilja detta kontrakt upphäva skulle han det ett halvt år förut angiva. Vad husen anbelangade så skulle sal. Jacob Kohlmeters änka dem svarslösa ifrån sig leverera, ... *(fortsättningen skadad)*
2. Fullmakt för biskopens bror, Olof Göransson, att inrymma Bruksinspektoren herr Jöns Olofsson hemmanet Klingsbo med alla dess tillhörigheter samt gruvedelen strax efter nyåret, och om någon tvist då bliver emellan biskopen och Kohlmeters änka, skulle länsmannen med några ur nämnden sådant bilägga. Om sådant i stillhet icke skulle låta sig göra, skulle det komma till rätten såsom själva skrivelsen daterad Stockholm den 18/10 1672 utvisar.
3. Biskopens kvittens på 2000 daler kmt uti dukater, som blivit biskopen tillställda, daterad Stockholm 19/11 1672.
4. Avskrift av protokoll från Stora Skedvi Laga Ting 18/10 1672, att sal. Inspektoren vid Avesta fors Lorentz Rothoffs änka har efter 7 kap jordabalken, samt 11 kap köpebalken bekommit fasta på hemmanet Stora Klingsbo emot 2880 Dal 7 öre kmt kapital. Detta som biskopen enligt köpehandling 22/8 1662 till sal. Rothoff hade pantsatt.
5. Biskopens brev till Jöns Olofsson ifrån Borgå i Finland av 25/9 1673 *(med sju punkter där han beskriver gårdens tillstånd, sina försök att få Rothoffs änka att göra rätt för sig, mm. som inte skrivits av här)*.
6. Insp. Sal. Lorentz Rothoffs änkas, h. Brita Lennards(?)dotters caution och köpebrev på Klingsbo hemman med alla dess tillydande lägenheter, vad namn de helst hava kan, till Bruks Inspektoren Jöns Olofsson emot 4000 Dal kmt eller 333 1/3 Dal smt på lika villkor som han detta possiderat hade. Daterat Isaksbo den 2 dec 1673. Vittnen Johan Mallerin(?) och Tullinspektören Jöns Andersson vid Avestafors.
7. En husesyn på Klingsbo hemmanet, den 23 april 1674 av länsmannen Johan Göransson på Hyshyttan och nämndemännen Ingel Matsson på Gutormshyttan samt Anders Hansson i Kyrkobyn förrättad i kyrkoherdens i Garpenberg Mag Georgii Gezelii och hans broder Olof Göranssons närvaro. Då befanns som efterföljer:

- 1 att gärdesgårdarna väl var mycket förfallna dock är de för någorlunda behållna skattade.
- 2 fyra hölador i tåkten behöver något förbättras.
- 3 drängstugan var mycket förfallen, golvet halvt ilagt, taket och väggen på den ena sidan alldeles förlorade. Spisen någorlunda behållen men spjällen och boliern(?) borta; förstuga och kammare alldeles fördärvade och sju fönster borta.
- 4 i den lilla boden på källaren utanför gården var taket halft borta och den andra delen fördärvad och golvet borta.
- 5 i södra kornladan var åtta telnar af golvet borta.
- 6 i mellersta kornladan var dörrarnas gångjärn och hakar allt borta och ..?.. fördärvad.
- 7 det stora fähuset om 18 bås alldeles fördärvat
- 8 det lilla fähuset någorlunda behållet.
- 9 av källaren halva taket borta.
- 10 i storstugan var tre syllar fördärvade, på taket var fem dropp, därav muren mycket fördärvad var, som bestod av tvenne spisar, ett fönster alldeles borta och ett halvt förlorat, den ena fönsterluckan borta, tvenne skåp och tvenne lås borta. I stugan var en hel säng och en liten skot-säng(?) bägge utan botten.
- 11 storstugekammarens golv något fördärvat, en halv säng utan botten.
- 12 av stora boden vid portlidret en tvärsyll förlorad och på taket fyra dropp.
- 13 porten gammal.
- 14 källaren behållen.
- 15 en hölada och trenne väggar som ha stått vid ladan alldeles borta.

Änkan har också tillstått att hon hade nu förlidna vinter fört någon gödning härifrån.

Stora Skedvi häradsting 1675 12/7, utdrag ur protokollet:

Bruksinsp. På Gesseberg, Jöns Olofsson, begärde uppbud på den jord i Stora Klingsbo som han sig av sal. Jacob Kohlmeters änka i Hökmora tillköpt haver.

Angavs för rätten den beklagliga händelsen som dagen näst före första stora Bönedagen är hänt med Hans Germundssons hustru i Stora Klingsbo, som berättas ha med sin ekestock skjutit sig ut på sjön och dränkt sig själv. Refererades hon förut samma dag ha kommit i träta med Jöns Olofssons ibid. hustru om några plantor som hon upprev av Jöns Olofssons hustrus plantesäng och satte dem avsides att gömmas uti ett såll. När Jöns Olofssons hustru talade till henne därom, skall hon svarat att hon ämnade sätta dem om aftonen.